AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO REZERVO RIZIKOS VALDYMO DALIES LĖŠŲ SKYRIMO

Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatyme (toliau – SDĮ) nustatyta, kad Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies lėšos naudojamos sveikatos apsaugos ministro sprendimu, įvertinus Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) ir Privalomojo sveikatos draudimo tarybos (toliau – PSDT) nuomones[1].

PSDT nutarimo projektu teikiamas siūlymas svarstyti ir pritarti, kad iš 2026 m. PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies būtų skirta 9,4 mln. Eur valstybės deleguotoms funkcijoms finansuoti, siekiant užtikrinti, kad būtų laiku atsiskaityta su vaistinėmis ir asmens sveikatos priežiūros įstaigomis.

SDĮ 15 straipsnyje nustatyta, kad VLK valstybės biudžeto lėšomis finansuoja šias valstybės deleguotas funkcijas:

– apmoka paslaugų, skirtų gyvybei gelbėti ir išsaugoti (t. y. greitosios medicinos pagalbos paslaugų), išlaidas,

– apmoka išlaidas kompensacijoms kraujo donorams mokėti ir neatlygintinai kraujo donorystei propaguoti,

– apmoka SDĮ 6 straipsnio 5 dalyje ir 8 straipsnio 5 dalyje nurodytų asmenų sveikatos priežiūros (toliau – nedraustų asmenų būtinosios pagalbos) išlaidas[2],

– dengia išlaidas pacientų priemokoms už kompensuojamuosius vaistus ir medicinos pagalbos priemones (toliau – pacientų priemokos),

– apmoka PSDF biudžeto lėšomis nekompensuotinas išlaidas esant nepaprastajai padėčiai ar ekstremaliajai situacijai.

2024 m. valstybės biudžeto lėšų, skirtų PSDF biudžetui minėtoms funkcijoms finansuoti, užteko, tačiau 2025 m. ir 2026 m. faktinės išlaidos augo sparčiau nei skirti valstybės biudžeto asignavimai, todėl susidarė skirtų lėšų ir faktinio jų poreikio skirtumai:

Tūkst. Eur

Lėšos valstybės deleguotoms funkcijoms	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**
I. Skirta valstybės biudžeto asignavimų suma valstybės deleguotoms funkcijoms finansuoti	167 337,0	167 337,0	185 134,0
II. Suma pagal priimtas sąskaitas	154 582,5	177 172,7	192 776,7*
Skirtumas (I-II)	**12 754,5**	**-9 835,7**	**-7 642,7**

*prognozė 2026 m. spalio 6 d. duomenimis

Lėšų trūkumas susidaro šiose dviejose srityse: pacientų priemokų padengimo ir nedraustų asmenų būtinosios pagalbos išlaidų apmokėjimo. 2026 m. pacientų priemokoms padengti skirta 35,5 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų, o prognozuojamos išlaidos turėtų sudaryti 41,8 mln. Eur, tuo tarpu nedraustų asmenų būtinosios pagalbos išlaidoms apmokėti š. m. skirta 10,4 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų, o prognozuojamos išlaidos turėtų sudaryti apie 11,7 mln. Eur:

[1] SDĮ 23 straipsnio 1 dalis.

[2] Apmokamos asmenų, padariusių pavojingą veiką, kuriems paskirtos priverčiamosios medicininio pobūdžio priemonės, sveikatos priežiūros išlaidos, neapdraustiems privalomuoju sveikatos draudimu asmenims, užsieniečiams ir jų vaikams bei kt. suteiktos būtinosios medicinos pagalbos ir kitų būtinųjų paslaugų, kurių nesuteikus paciento sveikatos būklė galėtų pablogėti tiek, kad jam prireiktų skubiosios medicinos pagalbos paslaugų, išlaidos bei šių vaikų skiepijimo pagal Nacionalinę imunoprofilaktikos programą ir profilaktinių sveikatos tikrinimų išlaidos.

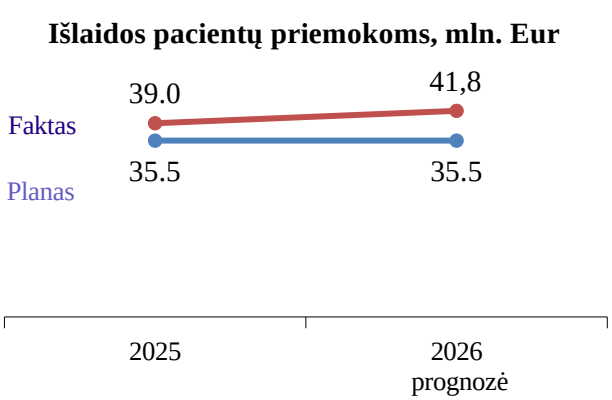

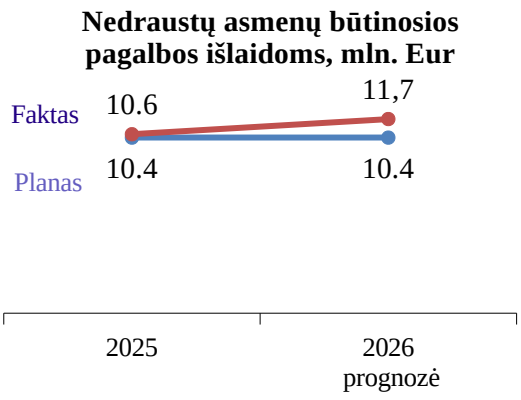

Neskyrus papildomų lėšų, jau š. m. lapkričio mėnesį neužtektų lėšų atsiskaityti su vaistinėmis už spalio mėn. pacientų priemokas, o su gydymo įstaigomis – už spalio mėn. nedraustiems asmenims suteiktas būtinąsias asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Siekiant š. m. su gydymo įstaigomis ir vaistinėmis atsiskaityti teisės aktų nustatyta tvarka (t. y. per 30 dienų nuo patikrintos sąskaitos priėmimo), papildomai reikėtų skirti 9,4 mln. Eur.

SDĮ 15 straipsnio 9 dalyje numatyta: jei valstybės biudžeto lėšų, skirtų valstybės deleguotoms funkcijoms vykdyti, neužtenka, trūkstama lėšų suma gali būti laikinai dengiama PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies lėšomis ar viršplaninių PSDF biudžeto pajamų. Panaudotos PSDF lėšos turi būti atkurtos iš valstybės biudžeto lėšų ne vėliau kaip per dvejus metus nuo jų panaudojimo.

2026 m. spalio 6 d. duomenimis, PSDF biudžeto rezervo lėšų likutis sudaro iš viso 854,9 mln. Eur, iš jo rezervo rizikos valdymo dalies lėšų likutis – 790,2 mln. Eur.

VLK Biudžeto skyriaus vedėja Jurgita Šilinaitė-Šermukšnienė